

آیین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار

ماده ۱: در این آیین‌نامه جهت رعایت اختصار به جای عبارت «قانون تشکیلات وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱» عبارت «قانون شوراهای اسلامی کشور» و به جای عناوین «شورای اسلامی روستا» و «حوزه انتخابیه شورای اسلامی روستا» به ترتیب از کلمه‌های «شورا» و «روستا» استفاده می‌شود.

ماده ۲ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): اعضای شورا موظفند، حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از قطعی شدن انتخابات در روزی که بخشداری به‌طور کتبی اعلام می‌نماید، اولین جلسه خود را در حضور بخشدار یا نماینده وی (عدم حضور دعوت‌کننده یا نماینده وی مانع از تشکیل جلسه نخواهد بود) و به ریاست مسن‌ترین عضو حاضر تشکیل دهند و به شرح زیر سوگند یاد کنند و آن را امضاء نمایند:

«من در برابر کلام ... مجید، به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می‌نمایم که در حفظ امانت و انجام هر چه بهتر وظایفم و خدمت به مردم کوشا باشم و قانون اساسی و سایر قوانین و مقررات کشور را در چارچوب وظایف و اختیارات خود مراعات نمایم و در همه زمینه‌ها عدالت و انصاف را در نظر داشته، و مادام که در شورای اسلامی روستا عضویت دارم در رعایت صرفه و صلاح و پیشرفت امور روستا اهتمام نمایم.»

تبصره ۱: پیروان اقلیت‌های دینی رسمی به جای کلام ... مجید باید به کتاب مقدس خود سوگند یاد کنند.
تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): هرگاه فرد جدیدی به عضویت اصلی شورا داخل شود، موظف است در ابتدای اولین جلسه حضور در شورا، به ترتیب مذکور سوگند یاد نماید.

ماده ۳: سمت اعضای در شوراهای با پنج عضو عبارت از رئیس، نایب‌رئیس و حداقل یک منشی و در شوراهای دارای سه عضو رئیس، نایب رئیس و منشی می‌باشد که برابر مدت یک سال از سوی اعضای شورا انتخاب می‌شوند.

ماده ۴ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): در اولین جلسه شورا، پس از انجام مراسم تحلیف، اعضای حاضر باید اقدام به برگزاری انتخابات داخلی نموده و از بین خود هیأت رئیسه شورای مذکور، در ماده (۳) این آیین‌نامه را برای مدت دو سال انتخاب نمایند.

ماده ۵: در صورتی که هر یک از اعضای بنابه دلایلی از عضویت شورا خارج شود، شورا موظف است در اولین جلسه پس از قطعیت یافتن خروج آن عضو، مراتب را کتباً به بخشداری محل گزارش دهد تا بخشداری از اعضای علی‌البدل با احتساب آرای آنان دعوت به شرکت در جلسات و طی مراحل موردنیاز مانند صدور کارت شناسایی و اطلاعات از سمت عضو جدید در شورا را بنماید.

تبصره (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): در صورتی که عضو خارج شده از شورا رئیس یا نایب‌رئیس یا منشی باشد، شورا باید در جلسه‌ای رئیس یا نایب‌رئیس یا منشی را حسب مورد برای مدت باقیمانده هیأت رئیسه انتخاب نماید.

ماده ۶: فرد یا افرادی که از عضویت شورا خارج می‌شوند، موظفند حداکثر ظرف مدت دو روز پس از قطعیت خروج، کارت عضویت خود را تحویل بخشداری ذی‌ربط نمایند و رسید دریافت دارند.

ماده ۷: مهر شورا، حداکثر ظرف مدت یک هفته، از شروع به کار رسمی توسط بخشدار، تحویل رئیس شورا می‌گردد.

ماده ۸ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): اعضای شورا، حق تفویض اختیارات خود را به سایرین اعم از عضو و غیر عضو را ندارند.

ماده ۹: شورای روستاهای واقع در حریم شهرها، موظف به رعایت مقررات مربوط به حریم شهرها می‌باشند.

ماده ۱۰ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): رئیس شورا مانند سایر اعضا دارای یک حق رأی می‌باشد و وظایف او عبارت است از: تنظیم پیشنهاد بودجه شورا، تعیین زمان و اداره جلسات عادی، فوق‌العاده شورا و در صورت لزوم، دعوت از اعضا جهت شرکت در جلسات، تقسیم کار بین اعضا برای پیگیری مصوبات، دفاع از حقوق و منافع شورا در مقابل غیر و اقامه دعوی، درخواست گزارش کار از اعضا، امضاء و مهر کردن کلیه اسناد و مکاتبات شورا، ایجاد هماهنگی و ارتباط با شورای اسلامی بخش، دهداری و سایر دستگاه‌های اجرایی، پیگیری امور مربوط به دهبیاری و درخواست گزارش کتبی عملکرد ماهانه از دهبیار.

تبصره: در صورت عدم حضور رئیس شورا، مسؤولیت اداره جلسات شورا و سایر وظایف به عهده نایب‌رئیس آن می‌باشد.

ماده ۱۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): وظایف منشی یا منشیان شورا عبارت از: تهیه و تدوین صورتجلسات، تهیه متن نامه‌ها، ثبت و شماره‌گذاری آن‌ها، تهیه گزارش از عملکرد شورا، حفظ و نگهداری دفاتر و صورتجلسات در محل شورا، انجام امور خزانه‌داری شورا از قبیل مسؤولیت حسابداری، همکاری با رئیس شورا، ثبت و ضبط صورت کلیه اموال و دارایی‌های شورا و حسابرسی اولیه از فعالیت‌های مالی شورا و دهبیار از قبیل درآمد، هزینه‌ها و موجودی در پایان هر سال مالی طبق فرم‌های دریافتی می‌باشد.

تبصره: در صورت غیبت منشی یا منشیان شورا، وظایف آنان از سوی نایب‌رئیس شورا انجام می‌شود.

ماده ۱۲: جلسات شورا با حضور حداقل (۲) نفر در شوراهای دارای ۳ عضو و ۴ نفر در شوراهای دارای ۵ عضو، تشکیل می‌شود و تصمیمات آن با رأی اکثریت مطلق حاضرین معتبر می‌شود.

تبصره: حداقل آرای لازم برای تصویب تصمیمات در جلساتی که (۵) یا (۴) نفر تشکیل می‌شود سه رأی و در جلساتی که (۳) یا (۲) نفر تشکیل می‌یابد دو رأی می‌باشد.

ماده ۱۳: محل دهبیاری و محل تشکیلات جلسات شورا، همچنین مکان نگهداری دفاتر، اسناد و مدارک شورا باید در مکان مشخص و مناسب بوده و با هماهنگی شورای بخش تعیین شود.

ماده ۱۴ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): جلسات شورا به‌طور مستمر ماهی دو بار تشکیل می‌شود و در صورت نیاز، جلسات فوق‌العاده و اضطراری شورا با پیشنهاد دهبیار، رئیس شورا یا سه نفر از اعضا، در شوراهای دارای پنج عضو، و دو نفر از اعضا در شوراهای دارای سه عضو، تشکیل می‌شود.

ماده ۱۵: شورا با تأیید شورای بخش می‌تواند فعالیت‌های سالانه همچنین برنامه‌های آینده شورا را که جنبه عمومی دارد، پس از تصویب در جلسات شورا با وسایل ممکن به اطلاع اهالی روستا برساند.

ماده ۱۶ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): هرگاه شورا نظرخواهی از اهالی حوزه انتخابیه خود در زمینه موضوع یا موضوعاتی را ضروری تشخیص دهد با اطلاع بخش‌داری ذی‌ربط می‌تواند اقدام به تشکیل جلسه عمومی از اهالی نماید.

ماده ۱۷: موضوع یا موضوعات مختلف قابل طرح در شورا با تشخیص رئیس، درخواست هر یک از اعضا یا تقاضای کتبی شورای اسلامی بخش، بخشدار یا دهبیار ذی‌ربط در دستور کار شورا قرار می‌گیرد.

ماده ۱۸: صورتجلسات شورا باید به گونه‌ای تنظیم شود که در آن، تاریخ و دستور کار هر جلسه، اسامی اعضای حاضر و غایب، تعداد آرای مثبت و منفی اعضا به هر یک از موضوعات مورد بحث، اسامی مدعوین و حاضرین به همراه رئیس مطالب مطروح در جلسه و تمامی مصوبات آمده باشد.

تبصره ۱: کلیه اعضای حاضر باید ذیل صورتجلسات شورا را امضاء یا مهر نمایند.
تبصره ۲: مدعوین و حاضرین، در صورت تشخیص شورا می‌توانند ذیل صورتجلسات را امضاء، انگشت یا مهر نمایند.

ماده ۱۹: شورا موظف است در پایان هر جلسه نسخه‌ای از کلیه مصوبات خود در آن جلسه و در صورت نیاز به پیوست سوابق و مطالب مفید دیگر را، جهت اطلاع بخشدار و شورای اسلامی بخش ذی‌ربط ارسال دارد همچنین نسخه‌ای از مصوباتی را که مربوط به دستگاه‌های دیگر است به آن دستگاه ارسال دارد.

ماده ۲۰: شورا موظف است در پایان نیمه دوم فروردین هر سال گزارش کار سالانه خود را طبق فرم‌های دریافتی در سه نسخه تنظیم و نسخه اصلی را جهت اطلاع شورای اسلامی بخش، نسخه دوم را به منظور اطلاع بخشدار محل ارسال کند و نسخه سوم را به عنوان سابقه در بایگانی شورا ثبت و نگهداری نماید.

ماده ۲۱ (اصلاحی ۸۰/۱۱/۱۴): تمامی مکاتبات شورا باید طبق فرم‌های ارسالی از وزارت کشور دارای تاریخ، شماره ثبت در دفتر شورا، نام کامل گیرنده و موضوع نامه باشد و حداقل در چهار نسخه تنظیم شود و نسخه اول برای اداره یا سازمان مورد نظر و نسخه دوم برای بخشدار و نسخه سوم برای شورای اسلامی بخش ارسال و نسخه چهارم به عنوان سابقه در بایگانی شورا نگهداری شود.

ماده ۲۲: تمامی مکاتبات شورا باید ممه‌ور به مهر شورا و امضای رئیس و در صورت غیبت او نایب‌رئیس شورا باشد.

ماده ۲۳ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): شورا باید دارای دفاتر مجزایی جهت ثبت صورتجلسات، حضور و غیاب اعضا در جلسات و نامه‌های دریافتی و ارسالی، باشد. (به موجب آیین‌نامه اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۱۴، ماده ۲۳ آیین‌نامه حذف و شماره این ماده از ۲۴ به ۲۳ اصلاح شده است).

ماده ۲۴: مصوبات شورا به استثنای عوارض موضوع ماده (۷۷) قانون از تاریخ ابلاغ به مراجع ذی‌ربط لازم‌الاجرا است. (به موجب آیین‌نامه اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۱۴، ماده ۲۵ سابق حذف و این ماده به عنوان ماده ۲۴ الحاق شده است).

ماده ۲۵: در صورت نیاز به حضور دهیار در جلسات، شورا می‌تواند طی دعوت‌نامه کتبی و با تعیین زمان و دستور کار جلسه از او جهت شرکت، دعوت به عمل آورده و دهیار موظف به شرکت در جلسه مزبور می‌باشد.

ماده ۲۶: در صورت خودداری دهیار از شرکت در جلسه، شورا می‌تواند به دهیار تذکر کتبی دهد و در صورت تکرار مجدد توبیخ و یا بر طبق ضوابط و مقررات مربوطه وی را عزل نماید.

ماده ۲۷ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): در صورت درخواست کتبی دهیار و بخشدار و فرماندار ذی‌ربط برای تشکیل جلسه مشتمل بر زمان، دستور کار و ضرورت تشکیل جلسه، شورا موظف به برگزاری جلسه فوق‌العاده می‌باشد.

ماده ۲۸: شورا در صورت نیاز و با مسؤولیت خود می‌تواند به منظور مشورت در زمینه موضوع یا موضوعاتی که در دستور کار خود قرار داده است از نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط در روستا و یا شخص یا اشخاص غیر عضو دعوت به همکاری نماید.

ماده ۲۹ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): شورا می‌تواند در ارتباط با وظایف خود اطلاعات موردنیاز را از دستگاه‌ها، ادارات و سازمان‌های دولتی، درخواست نماید و آن ادارات و سازمان‌ها موظف به دادن اطلاعات می‌باشند.

ماده ۳۰: شورا مکلف است یک ماه قبل از انقضای مدت قانونی خود، صورتی از کلیه فعالیت‌ها، طرح‌ها و برنامه‌هایی که در طول دوره فعالیت قانونی به اجرا گذارده است و یا در دست اجرا دارد در سه نسخه تهیه و نسخه اول و دوم را برای شورای اسلامی بخش و بخشداری ذی‌ربط ارسال و نسخه آخر را جهت ثبت در سوابق شورا نگهداری نماید.

ماده ۳۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): هرگاه عضوی بیش از شش جلسه متوالی و یا دوازده جلسه غیر متوالی در طول یک سال بدون داشتن عذر موجه به تشخیص شورا، در جلسات شورا شرکت نکند، مستعفی شناخته می‌شود.

ماده ۳۲: در صورت درخواست بخشداری ذی‌ربط مبنی بر معرفی عضو منتخب شورا برای تکمیل اعضای شورای اسلامی بخش، شورا موظف است فردی را از بین اعضای خود انتخاب و در موعد مقرر به بخشداری معرفی نماید.

ماده ۳۳: هرگاه شورا در اثر فوت، استعفا و یا سلب عضویت اعضای اصلی و علی‌البدل، حدنصاب لازم، مندرج در ماده (۱۳) این آیین‌نامه را برای تشکیل جلسات از دست دهد، طبق ماده (۳۱) قانون شوراهای اسلامی کشور عمل می‌شود.

ماده ۳۴ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): شورا موظف به همکاری با شورای اسلامی بخش جهت گردآوری اطلاعات صحیح به منظور عوارض متناسب با تولیدات و درآمدهای اهالی روستا بر طبق آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران برای بخشی از بودجه‌های خدماتی و عمرانی حوزه روستاهای بخش می‌باشد.

ماده ۳۵ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): شورا موظف است بر حسن وصول عوارض وضع شده از سوی شورای اسلامی بخش و واریز آن به حساب‌های مربوط نظارت کامل داشته باشد.

ماده ۳۶ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): تمامی درآمدها اعم از کمک‌های بلاعوض مردم، عوارض دریافتی از اهالی، کمک‌های دولت برای اجرای برنامه‌های عمرانی در صورت تخصیص و سایر ردیف‌های دریافتی باید بر طبق برنامه‌هایی که قبلاً به صورت بودجه سالانه و در قالب طرح‌های عمرانی و یا مصارف جاری به تصویب شورا و تأیید شورای اسلامی بخش رسیده است و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به مصرف عمران و آبادانی روستا برسد. تبصره ۱: در صورت نیاز به اجرای برنامه جدید در طی ایام سال و پس از تصویب بودجه سالانه، شورا می‌تواند به صورت الحاق به بودجه سالانه، آن برنامه را تنظیم و پس از تأیید شورای بخش اجرا نماید.

تبصره ۲: در مواردی که طرح‌های مشترک به وسیله چند روستا به مورد اجرا گذارده می‌شود، انجام آن علاوه بر تصویب شورا، باید با هماهنگی شورای اسلامی بخش باشد.

ماده ۳۷: شورا و دهیار موظفند به منظور حفظ و نگهداری کلیه وجوه دریافتی و درآمدهایی که در طول هر دوره فعالیت قانونی تحصیل می‌نمایند حسابی را در نزد یکی از نزدیک‌ترین شعب بانک‌های کشور به نام شورا افتتاح نمایند و تمامی وجوه نقد را به محض وصول به آن حساب واریز کنند.

ماده ۳۸: هرگونه برداشت از حساب موجودی و اعتبارات شورا، باید در قالب بودجه سالانه و طرح‌ها و مخارجی که از قبل به تصویب شورا رسیده است و با امضای رئیس و امضای منشی و مهر شورا باشد.

ماده ۳۹ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): شورا باید در پایان هر سال مالی، ترازنامه مالی خود و دهیاری را طبق فرم‌های ارسالی از وزارت کشور جهت اطلاع عموم اهالی به طریق ممکن انتشار دهد.

ماده ۴۰: شورا موظف است در پایان هر سال شمسی و با توجه به برنامه‌های چهارساله دوره خود و برآورد عواید و درآمدهای سال آتی، بودجه جاری و عمرانی شورا برای سال آینده را در سه نسخه تنظیم نماید و در اولین روز اسفند همان سال، نسخه اصل را برای بخشدار مربوطه و نسخه دوم را به شورای اسلامی بخش ارسال و نسخه

سوم را به عنوان سابقه در دفاتر شورا بایگانی نماید (به موجب آیین‌نامه اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ ماده ۴۰ سابق حذف و شماره ۴۳ سابق به ماده ۴۰ تغییر یافت).

تبصره: شورای اسلامی بخش و بخشدار مربوطه می‌توانند نظرات اصلاحی و تکمیلی خود را حداکثر تا دو هفته قبل از پایان سال به شورا اعلام نمایند تا در صورت تجدیدنظر، آن را در شورا مطرح و پس از تصویب به صورت متمم بودجه به مراجع مذکور ارسال دارد.

ماده ۴۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): تمامی اموال شورا و دهیاری اعم از منقول و غیرمنقول به ترتیب، تحویل اعضای شورا و دهیار می‌باشد و اعضای شورا و دهیار در مقابل حفظ و نگهداری آن مسؤول می‌باشند.

ماده ۴۲: خرید یا فروش اموال منقول و غیرمنقول و اجاره مکان‌های لازم برای شورا و دهیاری یا کرایه دادن اماکن متعلق به دهیاری، با تصویب دو سوم کل اعضاء و طی ضوابط قانونی قابل اجرا می‌باشد و خرید یا فروش اموال غیرمنقول شورا و دهیاری علاوه بر تصویب دو سوم اعضاء و طی مراحل فوق باید با توافق شورا اسلامی بخش صورت گیرد.

تبصره: عواید حاصل از فروش و اجاره دارایی‌های دهیاری باید به محض دریافت به حساب بانکی دهیاری واریز شود.

ماده ۴۳ (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۲/۱۵): آن دسته از کارکنان دولت یا مؤسسات عمومی غیردولتی که به عضویت شورا درآمده و به خدمت تمام‌وقت یا پاره‌وقت آنان نیاز باشد، می‌توانند به عنوان مأمور به خدمت در شوراها انجام وظیفه نمایند. مدت عضویت جزو سنوات خدمتی آنان محسوب می‌شود و حقوق و مزایای آنان برابر آخرین حکم استخدامی (یا برابر آنچه که شورا در بودجه مصوب خود مقرر می‌نماید) از بودجه شورا پرداخت می‌شود.

ماده ۴۴: دهیار موظف است در پایان دوره فعالیت قانونی خود، صورت کاملی از کلیه اموال و دارایی‌های شورا و دهیاری را تنظیم و در اولین روز شروع به کار رسمی دهیار جدید، آن را به وی، طبق صورتجلسه جدید تحویل نماید و نسخه‌هایی از آن را به شورای اسلامی روستا، بخش و بخشداری ذی‌ربط ارسال نماید.

ماده ۴۵ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴): فعالیت دهیار در سمت دهیاری تمام‌وقت می‌باشد و حقوق ماهیانه وی از محل بودجه ماده (۳۶) این آیین‌نامه با تصویب شورا تأمین می‌شود.

تبصره: (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۶/۲۶) در حوزه‌های انتخابیه کمتر از (۱۰۰۰) نفر جمعیت، فعالیت دهیار، پاره‌وقت می‌باشد و در صورت نیاز به کار تمام‌وقت، با توافق شورای بخش، رعایت تبصره (۲) ماده (۳۲) آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها در خصوص ارایه راه‌های تأمین حقوق وی و تأیید استناداری ذی‌ربط مبنی بر ضرورت فعالیت تمام‌وقت دهیاری، امکانپذیر می‌باشد.

ماده ۴۶: چنانچه شورا به وجود فردی شاغل در دستگاه‌های دولتی و یا وابسته به دولت برای تصدی سمت دهیار نیاز داشته باشد، می‌تواند به عنوان مأمور به خدمت از طریق بخشداری از سازمان متبوع درخواست نماید.

ماده ۴۷: شورا موظف است ظرف مدت ۱۵ روز پس از آغاز دوره فعالیت قانونی با توجه به مفاد ماده (۴۹) این آیین‌نامه، فردی را به عنوان دهیار انتخاب و به منظور صدور حکم و کارت دهیاری به بخشداری محل معرفی نماید.

تبصره- (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۶/۲۶) تبصره - چنانچه بخشدار، شخص معرفی‌شده از سوی شورای اسلامی روستا را واجد شرایط نداند موظف است مراتب را با ذکر دلیل و مستندات، ظرف (۱۰) روز به شورا منعکس نموده و در صورت اصرار شورا به نظر قبلی خود، موضوع توسط شورا به هیأت حل اختلاف استان ارجاع و هیأت مذکور مکلف است ظرف (۱۵) روز تصمیم‌گیری کند و تصمیم آن هیأت برای بخشدار و شورای اسلامی روستا لازم‌الاجرا می‌باشد.

چنانچه در مدت مقرر، هیأت نظر خود را اعلام ننماید نظر شورای اسلامی روستا لازم‌الاجرا خواهد بود و دهیار می‌تواند با حکم رییس شورا اختیارات قانونی خود را اعمال نماید.

ماده ۴۸: شورا حق نظارت بر حسن اداره دهیاری، اجرای مصوبات شورا و حفظ و نگهداری سرمایه‌ها و دارایی‌های نقدی، جنسی منقول و غیرمنقول که در اختیار دهیاری می‌باشد، همچنین حساب درآمد و هزینه آن را دارد.

ماده ۴۸ مکرر اصلاحی (۱۳۹۸/۰۶/۲۶) دهیاری‌های کشور بر اساس شاخصهای درآمد، جمعیت، وسعت، مرکزیت دهستان یا بخش (قبل از ایجاد شهرداری در مرکز بخش) و دارا بودن ظرفیت گردشگری روستا توسط وزارت کشور به درجات (۱) تا (۶) درجه‌بندی می‌شوند.

ماده ۴۹ (اصلاحی ۱۳۸۶/۱۲/۲۷) شرایط احراز سمت دهیار:

الف: شرایط عمومی

- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران
- اعتقاد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی
- داشتن حداقل بیست سال سن
- انجام خدمت و وظیفه یا داشتن معافیت دائم از خدمت
- برخورداری از توانایی جسمی و روحی برای انجام کار
- نداشتن محکومیت کیفری مؤثر
- داشتن حسن شهرت و عدم اعتیاد به مواد مخدر

ب: شرایط اختصاصی

۱- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه در کلیه رشته‌ها برای دهیاری‌های درجه یک و دو
۲- (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۶/۲۶) دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی فوق دیپلم با گرایش‌های مشخص شده توسط وزارت کشور برای دهیاری‌های درجه (۳) و (۴)

تبصره - در صورت عدم وجود فرد با تحصیلات فوق دیپلم، شورای اسلامی روستا می‌تواند فردی را با تحصیلات دیپلم متوسطه به شرط داشتن حداقل یک سال سابقه فعالیت در سمت دهیار یا حداقل دو سال سابقه فعالیت در دهیاری یا دستگاه اجرایی را برای تصدی سمت دهیار انتخاب نماید.

۳- (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۶/۲۶) دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی لیسانس با گرایش‌های مشخص شده توسط وزارت کشور برای دهیاری‌های درجه (۵) و (۶)

تبصره ۱- در صورت عدم وجود فرد با تحصیلات لیسانس، شورای اسلامی روستا می‌تواند فردی را با تحصیلات فوق دیپلم با داشتن حداقل یک سال سابقه فعالیت در سمت دهیار یا دو سال سابقه فعالیت در دهیاری یا دستگاه اجرایی و یا با تحصیلات دیپلم به شرط داشتن دو سال سابقه فعالیت در سمت دهیار یا چهار سال سابقه فعالیت در دهیاری برای تصدی سمت دهیار انتخاب نماید.

تبصره ۲- کسانی که در زمان ارتقای درجه دهیاری از درجه (۴) به (۵) در سمت دهیار مشغول انجام وظیفه می‌باشند تا زمان تصدی سمت دهیار در آن روستا، از شرایط تحصیلات و سوابق کار موضوع این ماده معاف می‌باشند.

ج - سایر شرایط

۱- دهیار نمی‌تواند هم‌زمان عضو هیچ یک از شوراهای اسلامی (موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ -) باشد.

۲- عدم اشتغال هم‌زمان به کار دولتی در زمان تصدی سمت دهیار دهیاری‌های تمام‌وقت.

۳- سکونت دهیار در زمان تصدی سمت دهیاری‌های درجه پنج و شش در محل خدمت الزامی است.

۴- گذراندن دوره‌های آموزشی قبل از خدمت که متناسب با درجه هر دهیاری توسط وزارت کشور تعیین می‌گردد.

ماده ۵۰: مدت خدمت دهیار از زمان صدور حکم شروع به کار رسمی چهار سال می‌باشد و انتخاب مجدد وی بلامانع است.

تبصره: دهیار موظف است حداکثر یک هفته پس از پایان خدمت از سمت دهیاری، کارت و حکم خود را تسلیم شورا نماید.

ماده ۵۱: دهیار موظف است در بدو خدمت و پس از آن در مواقعی که از قبل توسط بخشدار اعلام می‌گردد، بر اساس برنامه‌های پیش‌بینی شده از سوی وزارت کشور، آموزش‌های موردنیاز را طی نماید.

ماده ۵۲: خدمت دهیار در موارد زیر به پایان می‌رسد.

۱. فوت و جنون
۲. از دست دادن هر یک از شرایط احراز سمت دهیار به تشخیص شورا روستا
۳. قبول استعفا از سمت دهیاری توسط شورا
۴. عزل دهیار با رأی اکثریت اعضای شورا (با رعایت مقررات مربوطه)
۵. عدم حضور در محل خدمت بیشتر از ۱۵ روز بدون کسب مجوز از شورا و یا نداشتن عذر موجه، به تشخیص شورا
۶. (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴) _ صدور حکم محکومیت از طرف مراجع صالح قانونی مبنی بر انفصال از خدمت.

ماده ۵۳: (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۶/۲۶) چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورای اسلامی روستا نسبت به عملکرد دهیار یا اقدامات دهیاری اعتراض و یا ایرادی داشته باشند، ابتدا توسط رییس شورا، موارد را به صورت واضح و مستند به دهیار تذکر کتبی خواهند داد. در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر، موضوع به صورت سؤال مطرح خواهد شد که در این صورت رییس شورا سؤال را کتباً به دهیار ابلاغ خواهد کرد در این صورت ظرف (۱۰) روز پس از ابلاغ، دهیار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق‌العاده شورا و پاسخ به سؤال می‌باشد. چنانچه دهیار از حضور استنکاف ورزیده و یا پاسخ وی قانع‌کننده تشخیص داده نشود، در جلسه دیگری موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد و شورا می‌تواند در صورت لزوم با رأی اکثریت مطلق اعضا، دهیار را برکنار کند.

ماده ۵۴: دهیار موظف است گزارش‌های مورد درخواست شورا را تهیه و در موعد مقرر برای آن ارسال نماید و در صورت تقاضای شورا مبنی بر حضور دهیار و پاسخگویی به سؤالات در رأس موعد و محل مقرر اقدام نماید.

ماده ۵۵: دهیار موظف است گزارش ماهانه فعالیت‌های دهیاری را برای شورا و رونوشت آن را برای بخشداری به‌طور مکتوب ارسال نماید.

ماده ۵۶: دهیار باید تابلویی از ساعات حضور و کار خود در محل دهیاری را برای اطلاع اهالی در مکانی مناسب نصب نماید.

ماده ۵۷: به منظور اجرای مطلوب و هماهنگ قانون شورای اسلامی کشور در روستا، وزارت کشور مسؤول آموزش‌های لازم اعضای شوراها و نیز مجریان این قانون می‌باشد و نیز موظف است آیین‌نامه‌های اجرایی موردنیاز را تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران برای اجرا ابلاغ نماید.